

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ	
ПРИМЉЕНО:	22.09.2017
ОП. ЈЕД. 09	БР. 1481/17

ИЗВЈЕШТАЈ
о оцјени урађене докторске дисертације

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Комисија за оцјену урађене докторске дисертације под насловом *Концепт womanism у дјелима Алис Вокер, Зоре Нил Херстон и Тери Макмилан* коју је пријавила мр Сандра Новкинић именовало је Наставно-научно вијеће Филолошког факултета у Бањој Луци одлуком број 09/3.823-9/17 која је донесена на 90. сједници одржаној 12.05.2017. године.

1. Др Дамир Арсенијевић, ванредни професор за ужу научну област Енглеска и америчка књижевност на Филозофском факултету Универзитета у Тузли, ментор-предсједник,
2. Др Татјана Бијелић, ванредни професор за ужу научну област Специфичне књижевности – англоамеричка књижевност на Филолошком факултету Универзитета у Бањој Луци, коментор-члан,
3. Др Петар Пенда, ванредни професор за ужу научну област Специфичне књижевности – англоамеричка књижевност на Филолошком факултету Универзитета у Бањој Луци, члан,
4. Др Дијана Тица, доцент за ужу научну област Специфичне књижевности – англоамеричка књижевност на Филолошком факултету Универзитета у Бањој Луци, члан.

- 1) Навести датум и орган који је именовao комисију;
- 2) Навести састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, научно-наставног звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање и назива универзитета/факултета/института на којем је члан комисије запослен.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Сандра (Вјекослава) Новкинић

11.09.1971., Босанска Крупа, БиХ

Универзитет у Бањој Луци, Филолошки факултет, Постдипломски магистарски студиј, смјер: Наука о књижевности, Магистар књижевних наука

Поезија Силвије Плат у оквирима другог таласа феминизма, Наука о књижевности, Филолошки факултет у Бањој Луци, 21.09.2013. године

Наука о књижевности

Тема докторске дисертације пријављена је 2016. године на Филолошком факултету у Бањој Луци.

- 1) Име, име једног родитеља, презиме;
- 2) Датум рођења, општина, држава;
- 3) Назив универзитета и факултета и назив студијског програма академских студија II циклуса, односно последиједипломских магистарских студија и стечено стручно/научно звање;
- 4) Факултет, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране магистарског рада;
- 5) Научна област из које је стечено научно звање магистра наука/академско звање мастера;
- 6) Година уписа на докторске студије и назив студијског програма.

III УВОДНИ ДИО ОЦЈЕНЕ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Концепт womanism у дјелима Алис Вокер, Зоре Нил Херстон и Тери Макмилан
Одлуком Наставно-научног вијећа Филолошког факултета у Бањој Луци број 09/3.620-10/16, донесеној на 77. сједници одржаној 12.04.2016. године, прихваћена је тема докторске дисертације.

САДРЖАЈ:

1. УВОД (странице 1-8)
  2. КОНЦЕПТ *WOMANISM* (странице 9-20)
  3. ТРАДИЦИЈА *WOMANISMA* У ФЕМИНИЗМУ (странице 21-26)
    - 3.1. Почети *womanisma* у првом таласу феминизма (странице 27-35)
    - 3.2. *Womanism* у другом таласу феминизма: потрага за једнакошћу (странице 35-44)
    - 3.3. *Womanism* у трећем таласу феминизма: критика идентитарне политике (45-48)
  4. КЊИЖЕВНА РЕНЕСАНСА АФРОАМЕРИЧКИХ СПИСАТЕЉКИ (странице 49-59)
    - 4.1. Херстон и Вокер: претходница и наследица (странице 60-69)
    - 4.2. Тери Макмилан: креаторка *урбане црне белетристике* (странице 70-77)
  5. УЛОГА И РАЗВОЈ АФРОАМЕРИЧКОГ *WOMANISMA* У ДЈЕЛИМА АЛИС ВОКЕР, ЗОРЕ НИЛ ХЕРСТОН И ТЕРИ МАКМИЛАН (странице 78-88)
    - 5.1. „Двострука другост“: терет црних жена (странице 89-114)
    - 5.2. Значај матрилинеарности и материнства у наследију црне жене (странице 115-148)
    - 5.3. Улога спиритуалности у стварању и опстанку афроамеричке заједнице (149-169)
    - 5.4. Бити црн, мушкарац и 'феминиста': трансформација односа према мушкарцима (170-193)
  6. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА (странице 194-200)
- БИБЛИОГРАФИЈА (странице 201-210)
БИОГРАФИЈА СА БИБЛИОГРАФИЈОМ АУТОРА (211)

Докторска дисертација се састоји од 212 страница куцаног текста (*Times New Roman*, фонт 12, проред 1,5), укључујући Библиографију и Биографију са библиографијом аутора, без табела, слика, шема и графикона. На почетку дисертације налазе се три странице (без насловних страна) које нису нумерисане, а односе се на сажетке (од којих је један на енглеском језику) и садржај дисертације. Број цитиране литературе је 145. Број фус-нота је 476.

Поглавља од којих се састоји дисертација су сљедећа:

„Увод“, „Концепт *womanism*“, „Традиција *womanisma* у феминизму“, „Књижевна ренесанса афроамеричких списатељки“, „Улога и развој афроамеричког *womanisma* у дјелима Алис Вокер, Зоре Нил Херстон и Тери Макмилан“ и „Закључна

разматрања“.

- 1) Наслов докторске дисертације;
- 2) Вријеме и орган који је прихватио тему докторске дисертације
- 3) Садржај докторске дисертације са страничењем;
- 4) Истаћи основне податке о докторској дисертацији: обим, број табела, слика, шема, графикана, број цитиране литературе и навести поглавља.

IV УВОД И ПРЕГЛЕД ЛИТЕРАТУРЕ

Ова дисертација пружа систематско, компаративно истраживање концепта womanisma у одабраним дјелима, првенствено романима, три етаблиране афроамеричке ауторке које припадају различитим генерацијама, Зора Нил Херстон (Zora Neale Hurston, 1891-1960), Алис Вокер (Alice Walker, 1944-) и Тери Макмилан (Terry McMillan, 1951-). Прије свега је било потребно одредити на који начин су ове три ауторке својим књижевним опусима, који су парадигматски јер зрцале тематским усредиштавањем афроамеричког женског културног искуства у свој његовој разуђености, кроз идеологију womanisma одговориле на тзв. „бијели солиписизам“ феминистичке теорије. Womanism као идеологија, покрет и начин живота омогућује свим (црним) женама које су на било који начин искључене из токова феминизма, да створе простор без маргинализације, етикетирања, отуђења, промовишући женску индивидуалност и њихов интелектуално-емоционални ангажман у креирању културног простора. Тиме што пружа концептуални простор за преиспитивање/преисписивање и инклузију расних и класних питања у меинстрим феминизму као и теоријско разматрање специфичног искуства „троструког тлачења“ Афроамериканки, према родној, расној и класној припадности, womanism шири поље феминизма.

Циљ ове докторске дисертације био је истражити, класификовати и интерпретирати начине на које концепт womanism продуктивно интервенише у родну, расну и класну проблематику у дјелима Алис Вокер, Зоре Нил Херстон и Тери Макмилан. Оно што књижевност ових Афроамериканки чини посебним на 'савременој књижевној сцени' јесте разумијевање писања као својеврсног ангажмана у односу на културну ревизију. У фикционалним визијама прошлог збивања црна жена је средиште у креирању догађајности, а описују је комплексност карактера, креативна снага, аутентична индивидуалност, одлучност да промијени судбину, култ породичног живота и приврженост заједници с којом дијели историјску судбину. Тако Зора Нил Херстон и Алис Вокер, свијет својих романа смијештају у историјски контекст и настањују га црним јунакињама које своју креативност инвестирају у традиционалне вјештине као култне колективне вриједности друштвено-историјског контекста, док Тери Макмилан, ауторка „урбане црне белетристике“, новог жанра у склопу популарне афроамеричке женске књижевности, свој фикционални простор пуни атмосфером и драмом 'неподношљиве лакоће постојања' црне жене у посве 'осавремењеним' животним околностима. Временска дистанца у историјском тренутку чита се и на разини језика, па тако код Херстон и Вокер јунакиње улазе у језик као простор забрана, лемећи/изобличујући његову синтаксу, док се у романима Тери Макмилан чује оснажени, скоро бунтовни глас јунакиње која у језику који јој припада остварује потпуни комуникацијски комфор. У својим романима Макмилан читалачкој публици нуди могућност сналажења у идентификацијским процесима на рецепцијској разини у свјетлу свеprisутне потребе за „расним уздизањем“ и остварењем слободе избора у креирању властитог живота, што је на тематској

разини повезује са Херстон и Вокер. Њени популарни романи посједују магнетизам непретенциозне узбудљиве приче о животу црне жене, те на овом трагу богате афроамеричку књижевну традицију.

Ова дисертација по први пут на једном мјесту систематски, појединачно и компаративно истражује концепт *womanisma* у дјелима Алис Вокер, Зоре Нил Херстон и Тери Макмилан, тј. како је разумијевање *womanisma* утицало на поетику три ауторке којом су се представиле и посебности везане за положај Афроамериканки у савременом америчком друштву. Фокус у тези се ставља на умјетничко-активистичко формулисање положаја Афроамериканки унутар књижевног и књижевно-теоретског опуса, али и друштвено-политичког ангажмана наведених књижевница које себе виде и као умјетнице и као афроамеричке феминисткиње/воманисткиње. На основу овако приказаног проблема, развијене су хипотезе: да књижевност вјерно рефлектује и интервенише у друштвену и геополитичку стварност па тако и процес стварања и преклапања расне и родне проблематике у оквиру контекста *womanisma* као и извјесних пратећих појава тог процеса у реалним друштвеним контекстима; да су исцрпне теоријске поставке *womanisma* неопходне за даљу анализу и тумачење одабраних дјела афроамеричких ауторки Алис Вокер, Зоре Нил Херстон и Тери Макмилан; да се у контексту *womanisma*, појединачном и компаративном анализом указује на кључна питања и проблеме на пресјечишту расне и родне проблематике као што су: категорисање Афроамериканки као 'друго' у односу на бјелкиње; омаловажавање традиције и културе Афроамериканки; неприхватање, чак и негирање њихових искустава као нечег што не заврјеђује било какву врсту полемике од стране бијелих феминисткиња; матрилинеарност и материнство у афроамеричкој култури и његово значење за жену и заједницу; спиритуалност и трансформација односа према мушкарцима.

Докторска дисертација *Концепт womanism у дјелима Алис Вокер, Зоре Нил Херстон и Тери Макмилан* урађена је на основу темељитог биљежења и анализирања поменутих питања и проблема на пресјечишту расне и родне проблематике који чине специфично културно искуство „двоструке другости“, матрилинеарности и материнства, спиритуалности и односа према мушкарцима, како су представљени у романима три ауторке, а поткријепљени рецентним сазнањима која се тичу теорије *womanisma*, али и расизма. Дакле, дисертација подразумева посебан осврт на међусобну повезаност друштвено-политичких и културолошких с књижевним питањима посвећујући посебну пажњу истовременом значају али и терету афроамеричке традиције или мјеста усменог приповједања као облика преношења знања, сјећања, али и могућег оруђа расног и родног ослобођења које осигурава простор затомљеним гласовима и указује на могуће облике самоизражавања властитог расно-родног идентитета у будућности.

Црне списатељке, црне феминистичке критичарке и теоретичарке створиле су комплементарне корпусе којима је започет нов начин пропитивања и трансформисања у изучавању афроамеричке књижевности коју су стварале црне жене, с посебним нагласком на род и расу. Томе у прилог свједоче и критичко-теоријска истраживања новијег датума на која се ослањају претпоставке ове дисертације, а то су на првом мјесту Мерјема Грејам (Meryemma Graham, ed., *Cambridge Companion to the African American Novel*, 2004.), Мери Донели (Mary Donnelly, *Alice Walker: The color purple and other works*, 2010.), Елизабету Ј. Вест (Elizabeth J. West, *African Spirituality in Black Women's Fiction*, 2011.), Јоланда Вилијамс Пејц (Yolanda Williams Page, ed., *Icons of African American Literature*, 2011.), Ловалери Кинг (Loverlie King, *The Cambridge Introduction to Zora Neale*

Hurston, 2008.), Керолајн Лејзо (Caroline Lazo, *Alice Walker: Freedom Writer*, 2000.), Полет Ричардс (Paulette Richards, *Terry McMillan: A Critical Companion*, 1999.), Лили П. Хауард (Lillie P. Howard, ed., *Alice Walker and Zora Neale Hurston: The Common Bond*, 1993.), Хенри Луис Гејтс и Кваме Ентони Апаја (Henry Louis Gates and Kwame Anthony Appiah, eds., *Alice Walker: Critical Perspectives Past and Present*, 1993.). У складу са захтјевом, теза се развија у разговору са наведеним теоретичаркама.

Према досадашњим истраживањима може се рећи да је феминизам покрет који се бавио проблематиком искључиво бијелих жена. Афроамеричке теоретичарке као што је бел хукс (*Феминистичка теорија: од маргине ка центру*, 2006.) заступале су тезу да је расизам постао неодвојиви дио феминизма јер су 'бијеле' феминисткиње сматрале да искуство Афроамериканки не може бити нешто чиме би се феминизам требао бавити. Како се феминизам развијао као покрет и постајао институција тако је све више почивао на бинарним опозицијама при чему је бијела жена постала норма, а црне жене (које су често називане и обојенима) перципиране као 'друге' у односу на бјелкиње. Афроамеричка теоретичарка и социологиња Патриша Хил Колинс (Patricia Hill Collins, *Black Feminist Thought*, 2002.), која је утемељила термин *афроцентрична феминистичка епистемиологија*, доказала је и да су покрет за женска права Афроамериканки и бјелкиња настали у исто вријеме и прошли кроз сличне фазе, али су при свему томе остали одвојени. Она сматра да се разлог за то налази у томе што је за бјелкиње Афроамериканка заувјек остала симбол 'другог'. Неповољан положај Афроамериканки учинио је неопходним за њих да непрестано преиспитују феминистичку мисао која је смјестила њих, жене црне боје коже у родни оквир који одбацује улогу расизма. Теза се ослања и на збирку есеја *Воманистички читатељ* (*The Womanist Reader*, 2006.), уреднице Лајли Филипс (Layli Philips) која расвјетљује генеологију womanisma, као и на дјело *Воманистичка идеја* (*The Womanist Idea*, 2012.), исте ауторке, која нуди опсежну, систематску анализу womanisma укључујући и детаљне дискусије о воманистичком погледу на свијет (козмологији, онтологији, епистемиологији, логици, методологији) и његовим импликацијама на активизам. Из воманистичке перспективе, неминовна је друштвена промјена утемељена на спиритуалношћу што опет упућује на метафизички приступ активизму.

У сврху расвјетљавања појмова америчког и афроамеричког феминизма, у тези се користе истраживања Рори Дикер (Rory Dickel) која у својој књизи *Историја феминизма Сједињених Америчких Држава* (*A History of U.S. Feminisms*, 2008.) детаљно описује први, други и трећи талас феминизма, притом нудећи историјски контекст у који смјешта важне догађаје и личности од касног деветнаестог вијека до данашњих дана.

Потчињаване због расне и родне припадности, црне списатељке, активисткиње и интелектуалке које су стварале у двадесетом вијеку, биле су одлично упознате с правима, улогама и одговорностима жена као и еманципацијом и могућностима побољшања њиховог статуса у друштву. За њих је 'жена' била комплексна и инклузивна категорија која превазилази расне и родне идентитете. Након што је афроамеричка књижевност дуго била омаловажавана, током седамдесетих година двадесетог вијека дошло је до афирмације црних феминистичких списатељки и критичарки које су биле активно укључене у поновно враћање изгубљених, одбачених и на разне начине потцијењених текстова које су написале Афроамериканке. Тако су црне феминистичке књижевне студије настале на једном нивоу као политика читања без посебне политике, дискурс преусмјерен од суштинског задатка дефинисања сопствених интерпретативних стратегија потребом да се изборе за своје мјесто у оквиру америчких, афроамеричких и женских

књижевних традиција. Теоретизирање којим се баве афроамеричке ауторке обично је у наративном облику, у причама које оне стварају, у загонеткама и пословицама, у поигравању с језиком који је величан у дјелима Афроамериканки Алис Вокер, Зоре Нил Херстон и Тери Макмилан које су допринијеле томе да током осамдесетих и деведесетих година прошлог вијека као и у првој деценији 21. вијека дође до повећаног интересовања за теоријско и књижевно стваралаштво Афроамериканки.

Иако се концепт *womanisma* јавља као предмет интересовања у многим савременим истраживањима и то, кад је ријеч о ове три ауторке, само у дјелима Алис Вокер као иницијаторке овог концепта, теорије и идеологије, он до сада није обједињен унутар јединственог и систематског компаративног истраживања. Појединачни доприноси истраживању тичу се сваке од ових ауторки појединачно, а када их обухватају унутар шире групе њихових савременика/савременица, истом проблему приступа се углавном из културно-историјске перспективе, а готово никада из перспективе књижевног истраживања којим би се утврдило мјесто и улога *womanisma* у њиховим појединачним романима, као и у њиховом опусу у цјелини. У овом аспекту видимо најзначајнији оригинални научни допринос дисертације.

Методолошки приступ Сандре Новкинић представља одличан модел за истраживање ауторки у чијим дјелима се јавља концепт *womanisma*. Свеобухватнијим дефинисањем овог концепта у дјелима Вокер, Херстон и Макмилан, кандидаткиња је у великој мјери допринијела бољем разумијевању њихових дјела, те отворила питања релевантна за истраживање *womanisma* у афроамеричкој књижевности уопште. Стога ће ово систематско и компаративно истраживање имати шире импликације у нашој академској заједници и послужити као релевантна референтна литература за будућа истраживања.

- 1) Укратко истаћи разлог због којих су истраживања предузета и представити проблем, предмет, циљеве и хипотезе;
- 2) На основу прегледа литературе сажето приказати резултате претходних истраживања у вези проблема који је истраживан (водити рачуна да обухвата најновија и најзначајнија сазнања из те области код нас и у свијету);
- 3) Навести допринос тезе у рјешавању изучаваног предмета истраживања;
- 4) Навести очекиване научне и прагматичне доприносе дисертације.

V МАТЕРИЈАЛ И МЕТОД РАДА

Будући да докторска дисертација *Концепт womanism у дјелима Алис Вокер, Зоре Нил Херстон и Тери Макмилан* има за циљ проучавање начина на који концепт *womanism* продуктивно интервенише у родну, расну и класну проблематику у прозним дјелима ове три ауторке, њена основна полазишта била су: роман Алис Вокер *Љубичаста боја (The Color Purple)* и њена збирка есеја *У потрази за баштама наших мајки (In Search of Our Mothers' Gardens)*, роман Зоре Нил Херстон *Њихове очи су гледале у бога (Their Eyes Were Watching God)* и романи Тери Макмилан *Мама, Чекајући издах (Waiting to Exhale)*, *Прилика за срећу (Getting to Harry)* и *Ко је тебе питао? (Who Asked You?)*. Ови романи су одабрани јер у њима доминира интерсекција расно-родно-класне проблематике.

Поред ове примарне литературе у раду је кориштена екстензивна секундарна литература чији је један дио наведен и коментарисан у претходном дијелу овог

Извјештаја, а која је одабрана због своје рецентности и релевантности. Ауторке које се баве теоријским поставкама womanisma и афроамеричког феминизма одабране су због њихове, међународно препознате релевантности.

Да би се дошло до закључка како су ове три ауторке, свака из своје перспективе, успијевале да у својим дјелима осликају на који начин womanism интервенише у родну, расну и класну тематику и проблематику која чини специфично искуство Афроамериканки расвијетљено кроз тзв. „двоструку другост“, матрилинеарност и материнство, спиритуалност и однос према мушкарцима, у овој дисертацији су кориштене првенствено аналитичко-интерпретативна метода, генерализација и индукција. Анализе и закључци засновани су на рецентним теоријама womanisma, али и расизма, те новим проучавањима модерне афроамеричке књижевности коју су стварале жене и појединачним остварењима Алис Вокер, Зоре Нил Херстон и Тери Макмилан. Стога сматрамо да су примјењене методе истраживања адекватне, довољно тачне и савремене.

План урађене докторске дисертације сагласан је плану истраживања који је дат приликом пријаве тезе.

Испитивани параметри дали су довољно елемената за поуздано истраживање. У разговору са водећим гласовима у области књижевне теорије и критике, на стабилним теоријским основама и посебно појединачним остварењима Вокер, Херстон и Макмилан анализиран је концепт womanism на дијелу опуса ове три афроамеричке књижевнице.

Књижевна анализа представљена овом дисертацијом не захтијева статистичку обраду података.

- 1) Објаснити материјал који је обрађиван, критеријуме који су узети у обзир за избор материјала;
- 2) Дати кратак увид у примијењени метод истраживања при чему је важно оцијенити сљедеће:
  1. Да ли су примијењене методе истраживања адекватне, довољно тачне и савремене, имајући у виду достигнућа на том пољу у свјетским нивоима;
  2. Да ли је дошло до промјене у односу на план истраживања који је дат приликом пријаве докторске тезе, ако јесте зашто;
  3. Да ли испитивани параметри дају довољно елемената или је требало испитивати још неке, за поуздано истраживање;
  4. Да ли је статистичка обрада података адекватна.

VI РЕЗУЛТАТИ И НАУЧНИ ДОПРИНОС ИСТРАЖИВАЊА

Детаљном анализом одабраних дјела из књижевног опуса три ауторке, ова теза је расвијетлила (не)мјесто црне жене у заданим културним оквирима, те, од стране 'бијелог' феминизма, намјерног фрагментирања њеног црначког искуства „двоструке другости“, матрилинеарности и материнства, спиритуалности и специфичног односа према мушкарцима. У том смислу су књижевни опуси афроамеричких ауторки Зоре Нил Херстон, Алис Вокер и Тери Макмилан парадигматски јер тематски лоцирају афроамеричко женско културно искуство у свој његовој разуђености, од њиховог доласка у Сједињене Америчке Државе као робља, преко борбе против стереотипа у бијелој и афроамеричкој заједници и спутавајућих норми ових заједница, до мукотрпног хода у покушају надилажења ових ограничења. У раду се прецизно приказује њихова приврженост књижевном наслеђу, књижевним претходницама и усменом наслеђу, а што је израз потребе ових ауторки да из традиције црпе

стваралачку снагу у несклоној им и америчкој и афроамеричкој заједници. Разматрајући у својим дјелима ову поразну слику културног простора Афроамериканки, три ауторке све више шире теме у свом фикционалном простору, стварајући на тај начин туробну слику културног искуства црне жене, која ће иницирати концепт *womanisma* који у себи удомљује све важне одлике афроамеричке женске културе и традиције и може се посматрати као алтернатива доминантним патријархалним и феминистичким моделима. Као такав он рефлектује тежњу књижевне праксе афроамеричких ауторки Вокер, Херстон и Макмилан да у своја дјела тематски укључе потиснуту историју поетички и естетички трансформисане наративне стратегије како би редефинисале постојеће књижевне норме и на само себи својствен начин освојиле књижевни простор.

У распореду претпоставки кроз слијед поглавља разраде ове дисертације („Концепт *womanism*“, „Традиција *womanisma* у феминизму“, „Књижевна ренесанса афроамеричких списатељки“, „Улога и развој афроамеричког *womanisma* у дјелима Алис Вокер, Зоре Нил Херстон и Тери Макмилан“) методички се дослиједно, прецизно и јасно разматрају основне претпоставке и износе закључци. Притом се кандидаткиња ослања на релевантну литературу (преко стотину наведених референци) док испољава неопходну критичност.

Дисертацијом *Концепт womanism у дјелима Алис Вокер, Зоре Нил Херстон и Тери Макмилан* освјетљава се књижевно остварење Вокер, Херстон и Макмилан на јединствен начин, односно кроз концепт *womanisma* који се значајно рефлектује кроз њихову поезију те избор тема за књижевну обраду.

Као што је наведено, концепт *womanisma* јавља се као предмет обраде у многим савременим истраживањима али само кад је у питању Алис Вокер, и до сада није обједињен унутар јединственог и систематског компаративног истраживања. У овом аспекту видимо најзначајнији научни допринос дисертације.

На крају, систематско и компаративно истраживање концепта *womanisma* у романима Алис Вокер, Зоре Нил Херстон и Тери Макмилан имаће шире импликације у нашој академској заједници и послужити као релевантна референтна литература за будућа истраживања у области америчке и афроамеричке књижевности.

- 1) Укратко навести резултате до којих је кандидат дошао;
- 2) Оцијенити да ли су добијени резултати јасно приказани, правилно, логично и јасно тумачени, упоређујући са резултатима других аутора и да ли је кандидат при томе испољавао довољно критичности;
- 3) Посебно је важно истаћи до којих нових сазнања се дошло у истраживању, који је њихов теоријски и практични допринос, као и који нови истраживачки задаци се на основу њих могу утврдити или назирати.

VII ЗАКЉУЧАК И ПРИЈЕДЛОГ

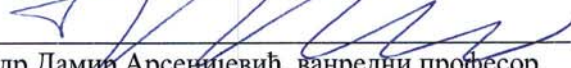
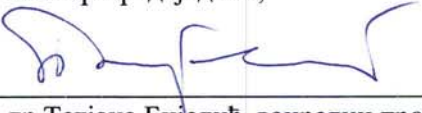

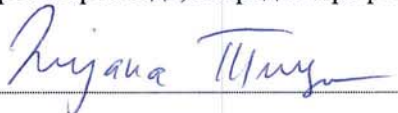
Дисертација мр Сандре Новкинић под насловом *Концепт womanism у дјелима Алис Вокер, Зоре Нил Херстон и Тери Макмилан* обимом и структуром представља значајан допринос англистичким, компаративним као и ширим културолошким истраживањима јер испуњава захтјеве академских критеријума и савремене књижевно-теоријске и културолошке науке. У њој се по први пут на систематски начин компаративно сагледава поетика и књижевно остварење ове три етаблиране афроамеричке ауторке и то кроз концепт womanisma који продуктивно интервенише у родну, расну и класну проблематику у њиховим дјелима. Ово се истовремено ради на изведеним чврстим теоријским основама и кроз дослиједно позивање на ауторитете из области феминистичких студија и теорије књижевности, конкретно савремене афроамеричке књижевности, те ширих рецентних интердисциплинарних и интеркултуралних истраживања. Кандидаткиња је прецизно анализирао проблематику рада и доказала постављене хипотезе. У својим интерпретацијама резултата, анализама и синтезама, вршеним уз консултовање релевантне литературе, мр Сандра Новкинић је у свом раду показала особине одмјерености, критичности и детаљности.

На основу укупне оцјене дисертације, Комисија предлаже да се докторска дисертација мр Сандре Новкинић под насловом *Концепт womanism у дјелима Алис Вокер, Зоре Нил Херстон и Тери Макмилан* прихвати, а кандидаткињи одобри одбрана.

- 1) Навести најзначајније чињенице што тези даје научну вриједност, ако исте постоје дати позитивну вриједност самој тези;
- 2) На основу укупне оцјене дисертације комисија предлаже:
  - да се докторска дисертација прихвати, а кандидату одобри одбрана,
  - да се докторска дисертација враћа кандидату на дораду (да се допуни или измијени) или
  - да се докторска дисертација одбија.

Датум: 22. 9. 2017.

ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1.
др Дамир Арсенијевић, ванредни професор,
ментор-предсједник,
2.
др Татјана Бијелић, ванредни професор,
коментор-члан
3.
др Петар Пенда, ванредни професор, члан,
4.
др Дијана Тица, доцент, члан.

ИЗДВОЈЕНО МИШЉЕЊЕ: Члан комисије који не жели да потпише извјештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извјештај образложење, односно разлог због којих не жели да потпише извјештај.

